

Byantikvaren har mottatt 14 protester mot utbyggingen av Bjarne Melgaards dødshus ved Ekely.

- Det vil forstyrre arven etter Munch

OSLOBY

HEIDI BORUD

Spørsmålet flere av klagerne stiller er hvorfor Bjarne Melgaard absolutt må bygge akkurat rett ved siden av Munchs gamle eiendom på Ekely.

- Det vil forstyrre arven etter Munch, mener flere klagerne.

Kontroversiell sak

Byantikvar Janne Wilberg sier til Aftenposten at hun ikke er overrasket over at det er innlevert 14 klager.

- Nå skal alle klagenes behandles på en skikkelig måte, og dernest oversendes til Riksantikvaren. Det ville være uryddig av meg å gå inn i enkeltklager nå, sier hun.

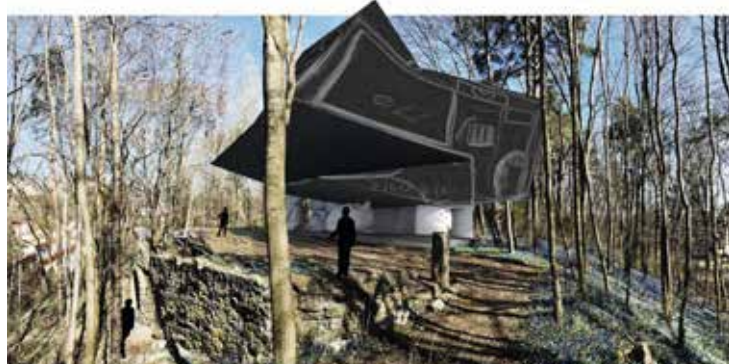
- Men det er jo et kontroversielt prosjekt, så jeg skjønner at det vekker engasjement. Og så ligger det jo ved siden av en kunstnerkoloni, sier hun.

Prinsipper versus følelser

Utbyggingssaken engasjerer ikke bare nærmiljøet på Ekely/Hoff. I sin klage skriver kunsthistoriker Frank Høifødt, bostatt på Sofienberg/Grünerløkka:

«I utgangspunktet er det likegyldig hvem som truer med å sabotere fredningen og invadere Munchs Ekely-landskap. Ekely-kunstnerne har vært nøye med ikke å angripe en kollega; de argumenterer prinsipielt mot prosjektet, med fokus på Munchs arv og den vernet kunstnerkolonien. Bjarne Melgaards kommentarer til NRK har derimot skjerpet konfliktnivået (og blir dermed relevante i saken). Melgaard uttalte: «Per Maning, Norges mest talentløse fotograf, har brukt dette prosjektet for å få oppmerksomhet om de grusomme bildene sine».

I samme intervju omtalte Melgaard hele kunstnerkolonien på Ekely som «en gjeng tapere som bør passe sine egne saker.»

Cathrine Gehrken, forretningsfører for Stiftelsen Edvard Munchs Atelier, reagerer på at Byantikvaren i de oversendte dokumentene ikke kommenterer at høyden på huset har økt med tre meter. FOTO: SNØHETTA

- Enestående kulturpolitikk

Munch bodde de siste 28 årene av sitt liv på Ekely, og han døde der vinteren 1944. På 1950-tallet ble Ekely kunstnerkoloni etablert på eiendommen. Høifødt omtaler det som «et enestående eksempel på sosialdemokratisk kulturpolitikk etter siste krig.»

- Da hovedhuset på Ekely ble revet i 1960, sto bare Vinteratelieret igjen, senere reddet fra riving av Ekely-kunstnere. Foran atelieret ligger fortsatt eplehagen, og Munch-entusiaster som besøker Ekely opplever fortsatt at dette er hans verden, kjent fra en rekke malerier og bilder i andre medier. Vinteratelieret er fortsatt i bruk av Ekely-kunstnere, et konkret uttrykk for historisk kontinuitet, skriver Høifødt.

- Arven etter Munch

Cathrine Gehrken er forretningsfører for Stiftelsen Edvard Munchs Atelier og reagerer på at Byantikvaren i de oversendte dokumentene ikke kommenterer at høyden på huset har økt med tre meter.

- En høyde på 12 meter over terreng tilsvarer en boligblokk på fire etasjer som vil rage seks meter over høyeste del av kollen og 10 meter over terreng i bakkant av bygningen sett fra Munchs atelier, skriver Gehrken og henviser til at dette er i strid med Riksantikvarens argumentasjon: «Den faglige begrunnelsen for å innlemme dette området i fredningen var i

hovedsak av hensynet til landskapsrommet, hvor Riksantikvaren la særlig vekt på å sikre den siden av Kikkut-tomten som vendte inn mot fredningsområdet, hvor den kraftige vegetasjonen skjermet mot blokkbebyggelsen som allerede var reist.»

- Det viktigste for oss er å ivareta arven etter Edvard Munch. Det betyr å ta vare på naturen og landskapsrommet rundt atelieret. Trærne og siktlinjen, som går igjen i flere av Munchs malerier, må vernes, skriver Gehrken

- Det er min plikt

Kunstfotografen Per Maning skriver i sin klage at det er hans plikt som kunstner å ivareta det som er igjen av naturen og miljøet etter Munch.

- Byantikvarens halmstrå er for lengst visnet, men vår motstand mot prosjektet får en ny blomstring. Spørsmålet er; hvorfor finner ikke Selvaag og Snøhetta et bedre egnet sted til byggeprosjektet «A House to Die in», hvor huset kan folde seg ut i all sin prakt, spør Maning i sin klage.

Også Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus påklager Byantikvarens vedtak og anbefaler at eksisterende fredning opprettholdes.

Billedkunstneren Bjarne Melgaard skriver i en SMS til Aftenposten at han vil vente med å uttale seg til saken er ferdigbehandlet.

heidi.borud@aftenposten.no

DESIGN

Vil flytte deler av Doga ut av Oslo

ARVE HENRIKSEN

Næringskomiteen på Stortinget ønsker å styrke de regionale fagmiljøene.

I neste års statsbudsjett fikk Design og Arkitektur (Doga) 70 millioner kroner i tilskudd fra Næringsdepartementet. Dette er 1,6 millioner mindre enn året før.

I tildelingsbrevet fulgte det samtidig med en tilleggsmerknad fra næringskomiteen på Stortinget, hvor en enstemmig komité ber Regjeringen vurdere om det er hensiktsmessig å ha alle stillingene som i dag ligger under Doga lokalisert i Oslo. Ruth Grung (Ap) i næringskomiteen forventer at Regjeringen vil bruke de 50 stillingene ved Doga til å styrke sterke regionale fagmiljø innenfor design.

- Dette er en marsjordre til næringsministeren og et klart styringssignal fra Stortinget om å ta grep for at nasjonale design- og arkitekturmidler blir brukt til å styrke alle bransjer over hele landet, sier Grung.

Rett tid

Både Bergen, Tromsø, Stavanger og Kirkenes har nå etablert sterke designmiljøer med høy nasjonal relevans. Næringskomiteen mener det derfor er naturlig å styrke disse miljøene med arbeidsplasser fra Doga i Oslo.

- Doga har siden sammenslåingen ikke klart å støtte opp under at de skal være en aktør for hele landet. Det å ha ulike miljøer rundt i landet vil bidra til å bygge en nasjonal politikk på området, sier Grung.

Ved årsskiftet slutter Trude Gornæs Ugelstad som administrerende direktør ved Doga. Ruth Grung mener det er en gyllen anledning til å se på organiseringen av stiftelsen.

Hun representerer Hordaland på Stortinget og viser naturlig nok til Design Region Bergen.

- De har etablert et helt nytt tverrfaglig utdanningsprogram, med vekt på tjeneste- og brukerorientert design og innovasjon. De har samtidig pågående konkrete nærings- og samfunnsprosjekter innen maritim, helse og bygg, blant

annet i samarbeid med Statsbygg, sier Grung.

Monica Hannestad, direktør i Design Region Bergen mener Doga ikke har klart å yte noen nasjonal relevans siden sammenslåingen.

- Design Region Bergen ble opprettet som et motsvar til Dogas manglende aktivitet i resten av landet. Vi har forsøkt å få til et samarbeid om en nasjonal aktivitet, uten å lykkes, sier Hannestad.

Gir ros

Hun roser Trude Gornæs Ugelstad, for å ha vist vilje til å komme dem i møte.

- Hun har sett verdien av dette, men nå slutter hun. Det hjelper ikke oss når dette knyttes til person og ikke til en strategi, sier Hannestad. Hun viser til at det er tredje år på rad at næringskomiteen legger ved en merknad om at designsatsingen på Doga må spres utover hele landet.

Selv har hun lenge ment at det har vært en akilleshæl for Doga at de ikke har en nasjonal strategi.

Opp til Doga selv

Statssekretær Dilek Ayhan (H) har følgende kommentar til merknaden fra komiteen;

- Vi vil selvsagt følge opp Stortingets anmodning, men Doga er en privat stiftelse med et eget styre. Det er ikke departementet som styrer stiftelsen eller hvor stiftelsen velger å ha sine ansatte, sier Ayhan.

Tor Inge Hjemdal, som fra nyttår overtar som konstituert administrerende direktør på Doga, viser til at de allerede har en omfattende nasjonal aktivitet.

- Doga er til stede i alle deler av landet gjennom ulike programmer, prosjekter og aktiviteter, blant annet i Tromsø, Bodø, Bergen, Arendal, Træna, Lærdal, Fredrikstad, Risør, Trondheim, Haugesund, Vardø og Stavanger for å nevne noen. Dette gjelder programmer som Arkitektur ut i verden, Levende lokaler, DIP, Innovasjon for alle, Stimuleringsordningen og Folketråkk, sier Hjemdal.

Han mener likevel at deres nasjonale tilstedeværelse og relevans kan videreutvikles.

Aftenposten

GI EN OPPLEVELSE I JULEGAVE!

OMKAMPEN

NORGE - BRASIL

KJØP BILLETTER PÅ OMKAMPEN.NO